

Вихідним матеріалом для цього тексту є
Дослідницький проект групи *TanzLaboratorium* *

Деколонізація

(НЦТМ ім. Леся Курбаса)

*Як сказав великий італієць
Мірандола понад 500 років тому:
Від творця –
можеш бути вільним з власної волі.*

Колонізація буття і знання, що постійно відбувалася в епоху модерності, починає усвідомлюватися як одна з основних проблем сучасного політичного життя. Це мислення про світ, яке описує іншого мовою свого, постійно створює оціночні судження, ієрархії та відкидає те, що не піддається опису у відомих категоріях. Але колонізація відбувається завжди у двох напрямках – як назовні, так і всередину суб'єкта (самоколонізація). Ставлення до тіла як до об'єкту дисциплінування, нав'язування йому естетичних категорій, водночас репресуючи естезис (відчуття) та обмежуючи сприйняття, – є одним з специфічних прикладів колонізованого життя, що нас цікавить.

Ми переповнені уявленнями про те, що тілом треба опікуватися, дбати про його вдосконалення,

*TanzLaboratorium – незалежна перформанс-група, яка працює з часом у запропонованому, випадково знайденому або свідомо обраному місці. Мистецькою стратегією групи є існування у шпаринах між дисциплінами сучасного мистецтва.

робити його більш здоровим; про те, що воно має приносити насолоду, в тому числі естетичну; ми переконуємо себе, що воно нам належить і підкоряється. Така самоколонізація призводить до ситуації, коли, за словами Дж.Агамбена, у формі життя сучасної людини сувереном стає біологічне «голе життя» – тупе виживання, якому підпорядковується все і від імені якого створюється і підтримується, по суті, неокolonіальний порядок.

Мистецькі практики мають емансипаторний потенціал. Свобода привноситься в ті сфери, які в реальності її не мають. Безальтернативне отримує альтернативу – мистецтво – саме завдяки більшій свободі, ніби виявляється поза мораллю. Воно робить можливим не тільки заборонене, але і неможливе. Тому, по відношенню до реальності мистецтво виступає як область свободи. Але саме відчуття цієї свободи має на увазі спостерігача, який кидає погляд на мистецтво з реальності,... різке зростання ступенів свободи щодо реальності робить мистецтво полюсом експериментування (Юрій Лотман).

Проект «Деколонізація» має на меті пошук шляхів визволення свідомості і буття від узаконених і нав'язаних західною модерністю парадигм і мисленнєвих підвалин, заснованих на дихотомії свого та чужого, об'єкта та суб'єкта, що призводять до обінакшення та виключення (Мадіна Тлостанова)

Це експеримент з трансформації сучасних філософських ідей (об'єктно-орієнтована філософія/спекулятивний реалізм) та ідей деколоніального повороту в мистецьку практику.

Проект досліджує емансипаторну властивість мистецької театральної практики та має на меті переосмислення мистецької практики та теорії як такої, що знаходить себе в діалозі з критичною теорією та філософією деколоніального повороту. Ідея деколонізації тіла та свідомості, емансипація мислення про тіло можуть бути реалізовані лише у конкретній тілесній практиці. Як можна думати про тіло, уникаючи (пост-)колоніальної дихотомічної моделі – суб'єкт(той, що пізнає)-об'єкт(те, що пізнається)? Як можна мати справу з тілом поза межами ідентичностей: фізично-біологічної та соціальної/сексуальної?

Проект має три складові – мистецьку, дослідницьку та освітню, – які взаємопов'язані та впливають одна на одну. В рамках цього проекту буде створено 2 сценічні роботи, які досліджують різні аспекти деколонізації тіла та довготривалий освітній проект – «Лабораторія деколонізації».

«ПостУкраїнське тіло» – це проект деколонізації тіла, який має справу з естетичними, гендерними, сексуальними нормами й правилами і виходить у публічне як спротив цензурі. Робота розглядає комплекс взаємостосунків «політичного-тілесного». *TanzLaboratorium* звертається до тіла як такого, що існує, не будучи об'єктом споживання в сексуальному, естетичному чи будь-якому іншому сенсі. Серія перформансів «ПостУкраїнське тіло» є частиною довготривалого проекту «Порнографічна Колекція» групи *TanzLaboratorium*.

«Лабораторна робота №4. Негативна форма присутності» – спроба звільнити тіло/свідомість від

уявлень про тіло, як воно має рухатися, танцювати, виглядати, що воно має робити – не робити...

Це робота зі звільнення від людських уявлень про майбутнє. Майбутнє розглядається як негативна форма теперішнього. Присутність об'єкта зараз завжди для чогось іншого, невизначеного, оскільки майбутнє – це максимальна відсутність. Форма може бути встановлена тільки тим, чим вона не є.

«Лабораторна робота №4» – це експериментальний танцювальний перформанс, продовження циклу лабораторних робіт, які досліджують перформативну практику.

«Лабораторія деколонізації» – довготривалий освітній проект – виявлення питань як інструментів, що сприяють проявленню емансипаторного потенціалу мистецьких практик. «Лабораторія» досліджує емансипаторний потенціал деколонізації тіла/свідомості та освіти/знання. Деколонізація знання як вихід за межі дихотомій – правильно-не правильно, добре-погане, цікаве-нецікаве, красиве-некрасиве і т.д.

Емансипація починається тоді, коли під питання ставиться саме протиставлення погляду і дії, коли ми розуміємо, що установки, структуруючи певним чином співвідношення між словом, поглядом та дією, є частиною структури панування і підпорядкування (Рансьєр)

TanzLaboratorium бачить мистецтво як життєвий процес, що актуалізується перформативністю. Під перформативністю маємо на увазі специфічний вид мистецької діяльності, який, так чи інакше, тематизує темпоральність.

Мистецька практика групи здійснюється в основному через роботу з тілом як носієм власної тілесної свідомості та тілесної уяви. Тіло не використовується в якості інструмента, але стає автором образу та критичним агентом для мислення. Тілесна практика розглядається як метод критичного аналізу, в той час як танець, через дослідження його сприйняття, стає способом мислення.

TanzLaboratorium не переймається прогресом та не думає про краще, більш щасливе чи вільне (так само, як і про апокаліптичне) майбутнє. Групу цікавлять практики, що сприяють руху в минуле та передують мистецтву.

Учасники:

Венедиктова Лариса
Лебедев Олександр
Комісар (Савченко) Ольга

Перформанси:

- «Експертиза», проект документального театру, 2013
- «ПостУкраїнське тіло», 2012-13
- «Жорстокість Можливості», 2011- 2013
- «(как бы) паноптикум» – перформанс, відео-інсталяція в рамках проекту «Невозможное сообщество», Московський Музей Сучасного Мистецтва, (Москва, Росія), 2011
- «Risk assessment» у співпраці з Джеремі Деллером; відео/фото документація для проекту «Невозможное сообщество», ММСМ, (Москва, Росія), 2011

- «Love-scape», перформанс на відкритті виставки «Journey to the East», Галерея Арсенал (Білосток, Польща), Мистецький Арсенал (Київ, Україна), 2011
- «Танець як час» (Лабораторна робота №3), 2011
- «Лабораторна робота №2», 2010
- «10.10.10», 2010
- «Будуй з розумом!», 2010
- «Безголові», 2010
- «Буза», 2010
- Лабораторна робота №1, 2009
- Цінність - проект у співпраці з шведською групою «Трансформа», 2009
- «Clinamen», 2008-2009
- «Proprius» (танцювальна вистава з музикою Карлхайнца Штокгаузена), 2008
- «Рекреація» (вистава зроблена у Шлос Брьолін, Німеччина в рамках програми Artists in Residence), 2007
- «Курбас. Реконструкція», 2007
- «KETZALKOATL», 2006

Фестивалі/виставки:

- Спірна територія (2012), кураторський проект Худради у Севастопольському художньому музеї ім. Крошицького, інтервенція у суспільний простір «Безголові»
- ARSENALE 2012, Спеціальний проект Подвійна Гра
- «Жіночий цех», перформанс під час роботи проекту «Феміністичної Офензиви», Центр візуальної культури (Київ, Україна), 2012

- «Трудова виставка», куратори ХУДРАДА, Центр візуальної культури (Київ, Україна), 2011
- «Невозможное сообщество», куратор В. Мізіано, Московський Музей Сучасного Мистецтва, (Москва, Росія), 2011
- «Подорож на Схід/Journey to the East», куратор Моніка Шевчик, Галерея Арсенал (Білосток, Польща), 2011
- «Маска плюс» (Москва, Росія), 2011
- Dni Sztuki Wspolczesnej (Білосток, Польща), 2010
- Тиждень сучасного мистецтва (Львів, Україна), 2010/2013
- Spielstrasse/Strassen (Київ, Україна), 2010
- INFANT (Нові Сад, Сербія), 2009
- «2 дні і 2 ночі нової музики» (Одеса, Україна), 2009
- Black/North Seas Festival (Одеса, Україна), участь у перформанс-інсталяції «Black Sea Oracle Game» мистецької групи SIGNA (Данія), 2008
- ГогольФест (Київ, Україна), 2008/2010
- Underground Theatre Festival (Арад, Румунія), 2008/2009
- Фестиваль «Арт-Альтернатива» (Донецьк, Україна), 2008/2010
- Лабораторія Перформансу (Київ, Україна), 2007
- ECITE (Хаслах, Австрія), 2006
- Театральна Платформа (Київ, Україна), 2002
- PERFEST (Москва, Росія), 2002/2003
- Lublin dance theatre festival (Люблін, Польща), 2002
- Evolution (Таллінн, Естонія), 2002
- ADF (Дарем, США), 2001

- Сцена Актуального Танцю (Київ, Україна), 2000-2002

Резиденції:

- НЦТМ ім. Леся Курбаса (2006 - 2010)
- Шлос Брьолін, Німеччина, Artists in Residence, 2007
- Бурдонг, Польща, Artists in Residence, 2011
- Atelier Re-al, Лісабон, Португалія, 2012
- РАФ, Сент Ерм, Франція, 2013

Ініціатори Мистецько–освітнього проекту
ПЕРФОРМАТИВНІСТЬ/PERFORMATIVITY
<http://performativity.org>